واژه گزینی در میکرب شناسی - قسمت ۷

اصول موضوعه

مراد از اصول موضوعه اصولی است که فرهنگستان با توجه به وظایفی که در اساسنامه بر عهده‌اش نهاده شده است، پس از بحث و بررسی فراوان آنها را پذیرفته است و اگر نه برای همیشه برای مدتی طولانی، درستی یا نادرستی آنها را در درون فرهنگستان قابل بحث نمی‌داند. این اصول عبارتند از:

۱.۲ توسعه علمی نیازمند زبان علمی است

۲.۲ زبان علم در ایران زبان فارسی است و باید فارسی بماند

۳.۲ زبان علمی فارسی برای بقا نیازمند واژه‌گزینی سازمان‌یافته و ارزشمند است.

درستی آنچه در ذیل اصول موضوعه آمده است در درون فرهنگستان از پیش مفروض است. به‌بیان دیگر ، صرف تاسیس فرهنگستان‌ها (که در ایران قدمتی هفتاد ساله دارند) از یک سو، و وظایفی که فرهنگستان زبان و ادب فارسی به‌موجب اساسنامه خود بر عهده گرفته است از سوی دیگر ، حکایت از این دارد که اصول سه گانهٔ بالا از نظر فرهنگستان بدیهی هستند.

۱.۲ توسعه علمی نیازمند زبان علمی است

نزدیک به دو قرن است که جامعه ایران با علوم و فنون جدید آشنا شده است. در اینکه جامعه ما در رویارویی با جهان مدرن چه طریقی باید در پیش گیرد و چه عناصری از آن را بپذیرد و چه عناصری را نپذیرد، بحث و جدل بسیار است، اما ظاهراً همه در این نکته اتفاق نظر دارند که باید علوم جدید را آموخت و از فناوری های جدید بهره برد. بنابراین، بعید است در میان صاحب نظران کسی باشد که با توسعه علمی به این معنی سر مخالفت داشته باشد. همچنین علم چنانکه در تعریف *زبان علم* آوردیم زبان خاصی دارد که بر متن زبان طبیعی می روید و گسترش می‌یابد و پیدایش و گسترش علم، چنانچه تجربه‌ی جوامع بشری نشان می‌دهد، همراه با توسعه زبان علم است.

۲.۲ زبان علم در ایران زبان فارسی است و باید فارسی بماند

از همان آغاز ورود علم جدید به ایران، زبان فارسی به عنوان زبان علم برگزیده شد و این یکی از امتیازات ما ایرانیان است که زبان ملی و زبان علمی‌مان یک است. در جهان هستند کشورهایی که به گمان اینکه برگزیدن یک زبان اروپایی به‌عنوان زبان علمی می‌تواند آنان را در کار انتقال علوم و غلبه بر عقب‌ماندگی علمی موفق کند، زبان ملی خود را به کارهای روزمره اختصاص داده‌اند و برای کاربردهای علمی یک زبان اروپایی اختیار کرده‌اند. این راه حل ممکن است برای کشورهایی که زبان ملی با سابقه‌ای ندارند مناسب باشد، اما برای ایران چنین نیست. در اینجا بد نیست که وضع زبان فارسی را از نظر برنامه‌ریزی زبان، چنان‌که در مد نظر جامعه‌شناسان زبان است، بسنجیم. برنامه‌ریزی زبان شامل این مراحل است:

۱. انتخاب یک زبان در مقام زبان ملی؛
۲. انتخاب یک لهجه از آن زبان به‌منزله لهجه معیار؛
۳. انتخاب خط؛
۴. انتخاب و ساختن اصطلاحات مورد نیاز نظام دیوان‌سالاری، مانند اصطلاحات اداری و نظامی و حقوقی؛
۵. انتخاب و ساختن و یکسان کردن اصطلاحاتی که در عرصه علوم و فنون مورد نیاز است.

زبان فارسی مراحل اول و دوم و سوم را طی کرده است و در مرحله چهارم نیز با مشکل روبرو نیست. اما در مرحله پنجم کم‌و-بیش با دشواری‌هایی روبروست. هر چند که گام‌های بلندی نیز برداشته است. بدیهی است که مراحل چهارم و پنجم هیچ‌گاه به پایان نمی‌رسد و در آنها تلاش و نوآوری دائمی ضروری است.

با توجه به آنچه در بالا آوردیم و نیز با توجه به اینکه زبان فارسی صاحب ادبیات مکتوب هزار ساله است و در نظر بسیاری از ادب شناسان یکی از ده زبانی است که آثار ادبی بر جسته خلق کرده‌اند، ظرفیت این را دارد که به زبان علمی توانمندی تبدیل شود.

اختیار کردن یک زبان اروپایی به‌منزله زبان علم ایران دست کم سه عیب بزرگ دارد:

۱. زبان فارسی را به زبان عقب‌مانده و سرکوفته تبدیل می‌کند و یکی از مهمترین ارکان هویت ملی را دستخوش ضعف و سستی می‌سازد. زیرا امروز به‌دلیل غلبه علم و فناوری بر همه عرصه‌های زندگی نمی‌توان انتظار داشت که اگر زمانی قلمرو علم را ترک کند قادر باشد در حوزه‌های دیگر نیرومند و سرزنده ظاهر شود.

۲. گسترش علم را در میان مردم کند می کند. علم‌آموزی به زبان بیگانه بسیار دشوارتر از علم‌آموزی به زبان مادری است، زیرا درک ظرایف و پیچیدگی‌های زبان بیگانه میسر نیست مگر با صرف وقت و هزینه بسیار. از این رو، اگر علم به زبان بیگانه تدریس شود، کسانی بیشترین بهره را از آن خواهند برد که بر آن مسلط باشند. به‌این ترتیب، فاصله میان تحصیل‌کردگان و مردم عادی بیشتر می‌شود و اشاعه‌ی دانش محدود می‌گردد و در جامعه تبعیضی سخت ناروا پدید می‌آید.

بنابراین، برای توسعه علم باید زبان فارسی، به‌همت همه ایرانیان چنان پرورده شود که از عهده پاسخگویی به نیازهای زمانه برآید.

۳. از لوازم توسعه علمی توسعه دانش و اطلاعات در میان عموم مردم است که با انتخاب یک زبان بیگانه در مقام زبان علم این توسعه محدود می شود و در نتیجه می‌توان گفت توسعه عمیق و همه جانبه علمی قطعاً محقق نمی‌گردد.

دکتر مسعود شریفی

مدیر گروه واژه گزینی انجمن علمی میکرب شناسی ایران

و

نماینده تام الاختیار انجمن علمی میکر ب شناسی ایران در فرهمگستان زبان و ادب فارسی

فراخوان

همکار گرامی

با سلام

احتراما، به استحضار می‌رساند انجمن علمی میکرب شناسی ایران ، در نظر دارد تا به حول و قوه الهی مجموعه‌ای تحت عنوان " تاریخچه میکرب شناسی ایران" را تهیه نماید. این مجموعه شامل اطلاعات مربوط به کلیه همکاران محترمی است که به هر نحوی از انحاء در عرصه‌های آموزشی ، پژوهشی، خدمت رسانی و تعالی علم میکرب شناسی در سراسر کشور اهتمام ورزیده‌اند. بدیهی است این تلاش ملی فقط در سایه یاری کلیه میکرب شناسان میسر خواهد شد.

بنابراین ، هر نوع اطلاعات اعم از آدرس، شماره تلفن، پست الکترونیک و ... که در جهت تماس با اساتید و همکارانی که به درجه بازنشستگی نائل شده‌اند و یا در خارج از کشور بسر می‌برند ما را در اجرای این مهم یاری خواهد کرد. به‌علاوه ، هر نوع اطلاعات مکتوب درباره اساتید و همکاران درگذشته ، مزید امتنان خواهد بود و در صورت تایید با ذکر مشخصات ارسال کننده در این مجموعه گنجانده خواهد شد.

لذا ،خواهشمنداست با عنایت به راهنمای تهیه کارنامک ، اطلاعات مربوط به خود را به صورت تایپ شده و یا در لوح فشرده آماده نمایید. اطلاعات را یا به آدرس جدید انجمن علمی میکرب شناسی و یا از طریق پست الکترونیک (microbiologyhistory@gmail.com و microbiologyhistory@yahoo.com) ارسال فرمایید. در صورت لزوم با شماره تلفن همراه ۰۹۱۲۳۸۱۹۰۵۴ (آقای دکترمسعود شریفی) تماس بگیرید.

امید است با عنایت کلیه همکاران محترم دراقصی نقاط کشور ، این مجموعه ارزشمند به صورت هر چه جامع‌تر به جامعه علمی کشور تقدیم گردد.

با تشکر

دکتر غلامرضا ایراجیان

رئیس انجمن علمی میکرب شناسی ایران

راهنمای تهیه کارنامک

۱. **کارنامک باید گویا، مختصر و مفید بوده و به‌خوبی سازماندهی شده باشد.**

۲. **کارنامک باید شامل بخش‌های ذیل باشد:**

- بیوگرافی (تولد، تحصیل، خانواده)
- فعالیت‌های اجرائی
- فعالیت‌های آموزشی
- فعالیت‌های پژوهشی
- عضویت در سازمان‌ها و مجامع داخلی و بین المللی
- ثبت اختراع
- جوایز
- کتاب‌های علمی
- خلاصه مقالات در مجامع علمی (همایش‌ها و کنگره ها)
- مقالات چاپ شده درمجلات علمی پژوهشی ایران
- مقالات چاپ شده درمجلات علمی پژوهشی خارجی
- زمینه کارهای تحقیقاتی

۳. **برای نگارش کارنامک، به نکات ذیل توجه فرمائید:**

- کلیه پاراگراف‌ها از سمت راست و چپ تراز شوند .
- برای نگارش متن حتماً در هر مورد از قلم پیشنهاد داده شده استفاده گردد.
- کارنامک حتماً باید مطابق فایل موجود در سایت انجمن تهیه گردد.
- متن کارنامک باید با قلم B Yaghut،اندازهٔ ۱۴ (سر تیترها باید Bold باشند) تحریر شود.
- مکان عکس در هر قسمت از کارنامک در مرکز صفحه (بعد از کپی نمودن عکس در فایل Word و کلیک راست ماوس، انتخاب فیلدهای مربوطه مقابل، Format picture- Lay out- In front of text- Other و سایز Height: 7.93cm و Width: 6.4cm) تنظیم گردد.
- تمام عکس‌ها و تصاویر باید با رزولوشن بالا (300 dpi) و اندازهٔ کمتر از ۳۰۰-۲۰ کیلو بایت ارسال شود.
- علاوه بر افزودن عکس در فایل Word، فایل اسکن شده عکس نیز جداگانه ارسال گردد.

راهنمای اشتراک مجله

برای اشتراک مجله میکرب شناسی پزشکی ایران طبق موارد ذیل اقدام نمائید:

۱-پرداخت هزینه اشتراک بر اساس جدول ذیل به حساب جاری شماره ۶۰۰۴۰۷۸ بانک رفاه کارگران شعبه بیمارستان مصطفی خمینی تهران (کد ۱۶۳) به نام انجمن میکرب شناسی ایران

۲-تکمیل فرم اشتراک و ارسال آن به همراه اصل فیش بانکی به آدرس دفتر مجله (تهران- صندوق پستی ۱۶۴۶-۱۳۱۴۵) با پست سفارشی

۳-اعضاء انجمن میکرب شناسی می بایست کپی کارت یا شماره عضویت خود را نیز به پیوست ارسال نمایند.

۴-مراکز علمی (کتابخانه‌ها، مراکز تحقیقاتی و ...) وابسته به دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور می‌توانند درخواست خود را برای اشتراک رایگان به دفتر مجله ارائه نمایند.

فرم اشتراک

نام:..... نام خانوادگی :..... میزان تحصیلات:.....

اینجانب..... مبلغ ..... ریال، بابت هزینه اشتراک تعداد ..... جلد از مجله میکرب شناسی پزشکی ایران (از شماره .....تا.....) به شماره حساب ۶۰۰۴۰۷۸ بانک رفاه کارگران شعبه بیمارستان مصطفی خمینی تهران (کد ۱۶۳) به نام انجمن میکرب شناسی ایران ، واریز و اصل فیش پرداختی به شماره ..... را به آدرس مجله ارسال می‌نمایم.

آدرس کامل پستی:

کد پستی:

تلفن:

E-mail:

امضاء و تاریخ:

نوع اشتراک

اشتراک سالیانه (۴ شماره) با احتساب هزینه پست:

□ اعضاء انجمن میکرب شناسی ۴۵۰۰۰ ریال

□ آزاد ۸۵۰۰۰ ریال

اشتراک تک شماره با احتساب هزینه پست:

□ اعضاء انجمن میکرب شناسی ۱۱۰۰۰ ریال

□ آزاد ۲۱۰۰۰ ریال